

СТАНОВИЩЕ

Петя Александрова Александрова, департамент "Кино, реклама и шоубизнес", НБУ, професор и доктор на науките в направление 8.4 "Театрално и филмово изкуство" върху научните и творчески трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност "доцент" по професионално направление 8.4 "Театрално и филмово изкуство", обявен в Държавен вестник бр. 109, с. 91, от 21.12.2021 г. с кандидат д-р Красимир Панев Стоичков.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

От приложената справка се вижда, че д-р Красимир Стоичков отговаря на минималните национални изисквания, а в някои параграфи ги надскача.

II. Изследователска и (или) творческа дейност:

За нуждите на конкурса д-р Красимир Стоичков е представил три документални филма „Пасажери“, „Николай Масалитинов – опит за портрет“ и „Потъналата история на Черно море“, на които е оператор. Веднага прави впечатление тяхната различност: произведени са съответно с подкрепата на НФЦ, НАТФИЗ и БНТ. Жанрово първият е нетрадиционен колективен съвременен портрет, вторият е традиционен индивидуален портрет на известна историческа личност, третият е според определението във филма „подводна археология“. Което показва уменията на кандидата да се „нагажда“ към всеки път специфичните изисквания на филмовото производство. А обърнато към преподаването – да има разностранен опит, който да споделя със студентите.

1. Документалният филм „Пасажери“, реж. Здравко и Цветан Драгневи.

Ще си позволя тук да се самоцитирам по повод филма, тъй като Красимир Стоичков е пропуснал да включи в справката си и статията ми "Златен Ритон 2020", бр. 01/2021, сп. "Култура", с.72-73. (Споменавам го не като упрек, а по-скоро защото би ми донесло още точки в атестацията).

"Пасажери" определено надгражда дългата традиция на българските филми с чешити, която може би е и най-благогатната за документалното ни кино. Пасажерите надскачат представите с абсолютната си странност. Потапяме се в сюрреализъм,

образите се разтичат и изменят като часовниците на Дали, всичко е приблизително и невероятно. Главният герой е капитан на кораб, пере чаршафи, живее на речната гара, вижда себе си на лунапарк, мечтае за плаване до Норвегия. Той непрекъснато се превъплъщава ("искам да съм куче... кон... скала"). Приятелите му също са сякаш извадени от сънищата: единият е без крак, кара мотор, гонят го кучета; другият омесва глина и разсъждава за Прометей и огъня; третият е кравар и коняр, но юрист по образование; мярка се магазинерка с паун... Тези шантави мечтатели, заснети също толкова шантаво на кораб, край река, в жилища дупки, сред отломъци от цивилизация, онагледяват фразата от филма: "По-добре да съм луд и свободен, отколкото нормален и заключен." Макар че всъщност никой не ги заключва, никой не се интересува от тях и цялото им участие е отчаян опит да привлекат нечие внимание, а авторите го превръщат във визуална мистификация.“

Конкретните операторски постижения, които откривам в този филм, са именно в посоката на ходенето по ръба на реалността и и фантазията, на портретуването на едни изпаднали герои в опоектизиран, но и хумористичен ключ.

2. Документалният филм „Николай Масалитинов – опит за портрет“, реж. Емилия Стоева, Иван Алексиев.

Дори филмът да е направен по повод годишнина или за нуждите на образователния процес в НАТФИЗ, скромно наречен „опит“, той надскача тясната задача и представя като по учебник една безспорно значима фигура в историята на българския театър. За оператора предизвикателствата са в смесването на доста разнородния материал. Има статични архивни снимки, които са и от различни периоди; архивни кадри, някои от цветен филм („Героите на Шипка“, където Масалитинов играе за 5 мин. Горчаков), други с черно-бели интервюта със Славка Славова и Тая Масалитинова, аудиозаписи, а също интервюта в наши дни с режисьори и театроведи, част от които на втори план имат инсценировки тип сепия. Цялата тази еkleктика на материал, цвят и техника всъщност обслужва тезата, с която завършва филмът, че „Преди Масалитинов имахме само актьори, след него имахме театър“.

3. Документалният филм „Потъналата история на Черно море“, реж. Николай Василев.

Филмът е част от поредицата „В кадър“ на БНТ, който още в заглавието заявява посоката си, в която имаме и добри традиции. Като почитател на документалната поредица „Титаник: 20 години по-късно с Джеймс Камерън“ бих искала да попитам Красимир Стоичков при интензивното развитие на дигиталните технологии как се променя спецификата на снимачния процес под вода за оператора.

III. Други дейности и лични впечатления от кандидата:

Нямам лични или работни впечатления от кандидата, което има добрите страни на безпристрастност и обективност. Съдя за него по филмите му – за мен като критик това е напълно достатъчно, особено постижението му в „Пасажери“, съответно отбелязано и с награда в Попово. Бих изтъкнала удовлетворението си и от писането му при представянето на „колегите от висшата лига“ в статията „Филмите на днешния ден“, където анализира операторската работа на претендентите за Оскар 2020 в сборника на НАТФИЗ. С една добронамерена забележка – не е редно да публикува един и същ текст и в научния сборник, и на сайта kinoto.bg, без да го упомене.

В случая ние оценяваме доколко Красимир Стоичков интензивно участва в кинопроцесите по-комплексно, не само като оператор на документални филми. Той е преценил сред приложените по конкурса документи да включи следните свои дейности: статии, две от които на руски, фотографии към две книги и една от изложба, допълнителен международен документален проект „Втори шанс“ в сферата на образованието и социалната интеграция, два уъркшопа (в БНТ и на фестивала „Ранно пиле“) и своята дейност към Кемеровския държавен културен институт. Смятам, че те го заявяват като широко скроена личност както творчески, така и социално-преподавателски.

Предоставените материали, както и филмите, на които е оператор, ми дават основание да изкажа мнение, че **д-р Красимир Стоичков има необходимите качества, за да му бъде присъдена академичната длъжност „доцент ” и аз гласувам "ЗА".**

София, 11.04.2022 г.

С уважение:

проф. Петя Александрова, д.н.